

Smernice za bližnjo in neposredno pripravo na zakrament svetega zakona

Smernice za pripravo na zakrament svetega zakona temeljijo na dokumentih II. vatikanskega koncila, *Katekizmu Katoliške Cerkve* (1601–1658), Rimskem obredniku *Sveti zakon*, pokoncilskih dokumentih (izdanih do maja 2020), *Sklepnem dokumentu Plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem* in na spoznanjih škofijskih zborovanj.

Priprava na zakon (PNZ) mora kot temeljno in nepogrešljivo izhodišče upoštevati navodila in vsebine, ki izhajajo iz omenjenih dokumentov.

V prvem delu smernic so navedene temeljne vsebine, ki so med seboj povezane in razvrščene v pet vsebinskih sklopov. V drugem delu sledijo še nekatera navodila in priporočila izvajalcem neposredne priprave na zakon.

I) Vsebinski sklopi priprave na zakon (PNZ)

1. Vera in zakramenti

Cilji:

- Predstaviti zakon v luči vere kot pot v samo srce Boga.
- Razložiti pomen zakramenta zakona, da je Bog v zakonu resnično navzoč na edinstven in zelo otipljiv način.
- Zakonca sta vidno znamenje Božje ljubezni – kakšen je Bog.

Vsebine

Priprava na zakon je pot vere, ki se ne konča s poroko, temveč se nadaljuje z življenjem v zakonu in družini. Trenutna kriza vere prinaša s seboj krizo zakonske skupnosti. V pripravi ne gre torej le za posredovanje znanja in podajanje informacij, ampak za odpiranje srca molitvi in bogoslužju, ljubezni in poglobljeni veri. Pred državo je poroka pogodba, pred Bogom pa zaveza. To je beseda, ki se nanaša na Božji odnos do Božjega ljudstva. Od pogodbe se razlikuje v tem, da od vsakega izmed partnerjev zahteva, da se radikalno in za vedno zaveže drugemu. Upoštevati je treba, da na pripravo prihajajo pari z različno versko izkušnjo. Za poglobitev te je pomembno, da poleg strokovnjakov s področja vzgoje, psihologije, sociologije, prava, medicine in teologije v pripravi sodelujejo tudi verni zakonci s svojim pričevanjem o življenju iz vere. Tako od včasih pozunanjene želje po »poroki v cerkvi« zahrepenijo po »poroki v Gospodu« (1 Kor 7,39).

Naša temeljna osebnostna istovetnost izhaja iz krsta. S krstom smo vraščeni v Kristusa, z njim smo poistoveteni in on živi v nas kot trta, ki daje mladikam rast. Zakrament zakona je mogoče razumeti in živeti le iz krstne milosti. »S Kristusovo milostjo obljudbljam, da ti bom vedno zvest.« Novoporočenca si ne moreta obljudbiti zvestobe »v veselju in žalosti, v zdravju in

bolezni« ter se ljubiti vse dni svojega življenja samo na osnovi dobre volje in upanja, da bodo stvari delovale. Postaviti se morata na »trdna tla zveste Božje ljubezni«, pravi papež Frančišek. »Iz njegove smrti in vstajenja prihaja naša zvestoba, iz njegove brezpogojne ljubezni prihaja stalnost v odnosih. Iz občestva z njim, z Očetom in s Svetim Duhom prihajata občestvo med nami in zmožnost živeti naše odnose v zvestobi.«¹

Sedaj torej Kristusa vabita, da vstopi v njun zakon, da ju vodi, spremlja, podpira in varuje ter jima daje moč, da bosta lahko živela to obljubo vse življenje. Sprejetje vere omogoča, da je človek sposoben samopodaritve, po kateri odkriva vso razsežnost tega, kaj pomeni biti človek.² Izpoved vere v Boga ni nekaj abstraktnega, ampak živeta ljubezen v zakonu. Kristus sam je model darovanja samega sebe drugemu. Po zakramentu svetega zakona in vseh drugih zakramentih Bog daje milost, da lahko zakonca zakonsko obljubo živita po Njegovem načrtu, ki je načrt zaveze, občestva, kajti Bog sam je občestvo treh oseb. Vera v Boga je torej zelo pomemben element za vzajemno podaritev drug drugemu, za zakonsko zvestobo. Pomembna je za uresničenje resničnega dobrega zakoncev, ki preprosto pomeni nenehno željo po dobrem (za) drugega.³ Vera omogoča, da ljubezen zakoncev raste in da ni odvisna le od čustev.

Ko se zaročenca oglasita na pogovoru pri župniku, ne smemo zamuditi odlične priložnosti za osebni pogovor o njuni veri. Ta naj jima pomaga še bolj približati globino in širino zakramenta svetega zakona.

2. Odnosi

Cilji:

- Usposobiti zakonca za dobro komunikacijo.
- Poslušanje in pogovor.
- Reševanje sporov.
- Razlike med moško in žensko naravo.
- Kam se lahko zakonca obrneta v stiski?

Vsebine

Uvid v družinsko dinamiko izvornih družin, iz katerih zakonca prihajata, in kaj oba nehoti prineseta v zvezo. V zakonu se srečata zgodovini dveh družin. Izvorna družina me »določa«, vendar v evangeljski luči omejitve postanejo priložnosti za odrešitveno zgodbo Božje previdnosti.

Odnosi kot temelj življenja, pri čemer je družina posebna podoba Svete Trojice, v kateri se življenje pretaka po odnosih. Osnove za pravočasno in dobro dozorevanje odnosa med zakoncema.

Nekatera druga ključna vprašanja, kjer lahko med zakoncema pride do razhajanj: vprašanja glede financ, delitve dela, kariere, vloge moškega in ženske v družini. Moški govori jezik spoštovanja, ženska jezik ljubezni. Za sporazumevanje se morata naučiti govorice drug drugega.

¹ Prim. papež Frančišek, *Kateheza pri splošni avdienci*, 24. 10. 2018.

² Prim. Benedikt XVI., *Govor rimski kuriji* (21. 12. 2012).

³ Prim. Benedikt XVI., *Kateheza pri splošni avdienci* (8. 6. 2011), v: *Insegnamenti VIII/I* (2011) 792–793.

3. Vzgoja in življenje v krščanskem domu

Cilji:

- Uvajanje krščanskega načina življenja v novo družino.
- Oblikovanje krščanskega doma in praznovanja v družini.
- Krščanska vzgoja otrok, posredovanje vrednot in spremljanje pri odraščanju v samostojne osebnosti.

Vsebine

Ponovno uvajanje v praktično krščanstvo (kako praznovati, moliti, oblikovati krščanski dom, kako živeti v svojem domu krščanske tradicije in običaje). Kaj pomenijo obredi⁴ (rituali) v življenju? Brez ustaljenih obredov ne moremo preživeti, saj je človek simbolno bitje. Bogata krščanska simbolika pomaga dojemati duhovnost.

Izpostaviti splošne poudarke o vzgoji. Središče družine niso otroci, temveč zakonca. Kakšna je vloga staršev in vloga otrok? Kako otroke konkretno vključiti v družinsko versko življenje? Priprava na zakon naj tega ne le priporoči, ampak predstavi s konkretnimi primeri ali praktičnimi vajami.

Izpostaviti ključno vlogo očeta za versko življenje v družini in prenos vere otrokom.

4. Teologija telesa, odgovorno starševstvo, posredovanje življenja

Cilji:

- Predstavitev zakonske duhovnosti v luči teologije telesa.
- Pomen in vloga zakonske ljubezni.
- Razumevanje katoliškega moralnega nauka med zakonci.
- Predstavitev krščanskega pogleda na spolnost in družinsko etiko.

Vsebine

Pogled na spolnost in razumevanje telesa je treba približati globlje, ne samo skozi moralo in greh, temveč skozi kerigmo. Brez tega se ne da izogniti golemu moraliziranju. Bog, ki biva kot duh, se je v Kristusu utelesil in postal človek. Svetopisemsko poročilo o stvarjenju Adama in Eve se v Kristusu pokaže v novi luči. Mož in žena sta podoba nove zaveze med Bogom in človeštvom, med Kristusom in Cerkvijo.

Predstaviti telo kot zakrament (več kot simbol), ki razodeva, kar je skrito – kakšen je Bog. Kakšna je ta ljubezen, ki nam jo razodeva telo?⁵ Ljubezensko spolno življenje je pomemben del zakonske duhovnosti. Kako ga ovrednotiti in živeti v krščanskem zakonu?

⁴ Prvi in najpomembnejši je (nedeljska) sveta maša. Sledijo prejetanje evharistije, redno spovedovanje. Starši so prvi kateheti svojih otrok od rojstva naprej. Predvsem je pomemben zgled, kako sami živijo, manj, kar otroke naučijo z govorjenjem.

⁵ Božja zamisel (1 Mz: drug za drugega, podarjanje, rodovitnost), zloraba svobode, nekatere herezije (manihejstvo ipd.), spolna revolucija (ugotovila, da je telo dobro, a to predstavila na napačen način), Janez Pavel II. (ponovno odkril prvotno Božjo zamisel). Zakramentalnost telesa, kjer je moško telo ustvarjeno, da daje, žensko pa, da

Posredovanje življenja: predstavitev metode naravnega načrtovanja družine (NND) in odgovornega starševstva. Kako lahko krščanski zakonci načrtujejo družino brez poseganja po kontracepciji?

Ovrednotenje zakona, ko ta ni obdarjen z otroki. Predstavitev osnovnih bioetičnih vprašanj s področja oploditve z biomedicinsko pomočjo, sodobnih sredstev kontracepcije, odnosa do splava, posvojitve, rejništva. Vsa ta vprašanja je treba zavestno predstaviti skozi kerigmo.

5. Sklenitev zakona⁶

Cilji:

- Predstavitev zapisnika pred poroko.
- Priprava poroke.
- Pomen bogoslužja in razlaga obreda.
- Razumevanje pomena zakramentalne zaveze vse dni svojega življenja.

Vsebine

Predstaviti zakon in cerkveno pravo ter dejanje sklenitve zakona (pravni temelji zakona, kdo je sposoben za zakon, potrebne listine, zapisnik pred poroko, priprava bogoslužja).

Kdaj je zakon sklenjen, kdaj izvršen, kdaj postane nerazvezljiv, kdaj je zakrament, kaj so mešani zakoni, posledice nezrelosti ali neiskrenosti pri sklenitvi, kaj je ničnost, kako potekajo postopki ugotavljanja ničnosti (ne gre za ločitev), možnost t. i. hitrega postopka, v stiskah možnost »ločitve od mize in postelje«, čeprav zakon še vedno ostaja.

Kaj pomeni in kaj dejansko predstavlja zakonska obljuba »Jaz, sprejemem tebe [...] vse dni svojega življenja«? Kaj pomeni posamezni del te obljube, ki ni pogojna, ampak prava zaveza? Številni pari pogosto ne razumejo, kaj so obljubili, zato prihaja do nejasnosti ali lahkomišelnosti v izpolnjevanju družinskih dolžnosti.

Pomen skupne skrbi za otroke, tudi če starša živita ločeno življenje. Izredno pomembno je, da ne iščeta drugega partnerja za časa življenja zakonca, predvsem s stališča vpliva na otroke. Razbijanje tabujev o tistih, ki imajo težave. Še vedno so lahko polno vključeni v cerkveno občestvo, vključno z vsemi zakramenti, če le delajo vse, kar je v njihovi moči, da ohranjajo zakrament.

Predstaviti pomembnost in vrednost zakramenta svetega zakona; kaj pomeni »življenje iz milosti zakramenta svetega zakona«.

sprejema in obrodi sad – podoba Jezusa, ki daje svoje življenje (moški) za svojo Cerkev (ženska), ki obrodi sad v novokrščencih (otrok); v tej luči predstaviti Ef 5,21-33.

⁶ Glede teme 5. sklopa priporočamo, naj se duhovnik, ki jo podaja, zelo dobro pripravi ter posreduje temeljne pravne in duhovne vidike zakramenta. V pomoč so lahko navedena dela v *Prilogi 1* ali že citirani deli besedila v začetku poglavja. Ob tem je treba podati vse informacije, povezane z zapisnikom. Vsebinsko naj udeležencem razloži, ovrednoti in na konkreten način predstavi v luči cerkvenega nauka.

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

6. Duhovnost v zakonu

Cilji:

- Odkriti zakon kot poklicanost, kot klic k svetosti v dvoje.
- Predstaviti življenje v zakonu kot duhovno potovanje z vzponi in padci.
- Pomen skupne molitve in verske prakse.
- Moč in vpliv odpuščanja na intimnost in duhovnost.
- Postati eno ter uresničevati edinost v različnosti.
- Poslanstvo zakoncev v odpiranju za skupnost.

Vsebine

Običajna pot svetosti je za večino poročenih vsakdanjost, sestavljena iz opravljanja vsakodnevnih zadolžitvev. Pomembno je, da jih opravljamo z ljubeznijo (misel in zgled sv. matere Terezije). Pot svetosti je za vsak par edinstvena. Ni omejena le na to, kar delamo, ampak vključuje tudi, kakšni smo drug z drugim. Gre za pripravljenost darovanja sebe in sprejemanja drugega v njegovi resničnosti. Vsak par ima svoje poslanstvo, karizmo.

Zakonska duhovnost temelji na prepričanju, da Boga lahko izkusimo v ljubečih odnosih: »Boga ni nikoli nihče videl. Če se med seboj ljubimo, ostaja Bog v nas in je njegova ljubezen v nas postala popolna« (1 Jn 4,12). Vzponi in padci zakonskega življenja dajejo neštne možnosti duhovne dinamike umiranja in vstajenja s Kristusom. Razočaranja in dosežki, izgube in zmage, žalost in veselje so vtakani v zakonsko življenje. Napake in porazi so priložnosti, ki nas preoblikujejo ter nas učijo odpuščati in prositi za odpuščanje. Tako zorimo v ljubezni.

Postati eno telo ne pomeni, da ni več razlik med zakoncema. Gre za rast v medsebojnem spoznavanju, spoštovanju in ljubezni. To je tudi duhovno delo, saj gre za umiranje sebi, lastni sebičnosti. V odnosu se spreminjamo, brusimo, rastemo. Končni cilj je postati eno v Kristusu. Zakonska duhovnost je:

- pashalna, saj smo z Jezusom povezani v bolečini trpljenja, preizkušenj in radosti vstajenja, novega življenja;
- utelešena, ker zakonca Boga najmeta v spolnem odnosu, saj telesi govorita jezik ljubezni;
- rodovitna, ker je zakonska ljubezen rodovitna po svoji naravi, ustvarja, posreduje in neguje življenje;
- odpuščajoča, saj neuspehi vabijo v proces odpuščanja, ki odseva Božje usmiljenje in sočutje.

V praksi se to kaže kot skrb za tri domače oltarje:

- oltar molitve (molitveni kotiček): kdor moli skupaj, ostane skupaj;
- oltar odnosa (miza, pri kateri se zbiramo k jedi): pomembnost družinskih ritualov, praznovanja;
- oltar obdarovanja (zakonska postelja): intimnost, medsebojna povezanost duhovnosti in spolnosti.

Zakon je hkrati najbolj intimen odnos in javna ustanova, znamenje zakoncev za druge. Ko zakonca podarjata življenje skupnosti, odkrijeta svoje širše poslanstvo in globlji smisel v delu za Božje kraljestvo.

Priporočila za obravnavno vsebinskih sklopov

Nekatere teme zaradi svoje kompleksnosti ali družbene izpostavljenosti zahtevajo boljšo pripravo s strani izvajalcev. Še posebej priporočamo dodatno pripravo ali povabilo strokovnjaka za naslednje vsebine:

- razumevanje katoliškega moralnega nauka med zakonci,
- odgovorno starševstvo in naravno načrtovanje družine,
- odnos do splava, kontracepcije.

Vsebine, ki jih udeleženci težje razumejo, zato jim morajo izvajalci PNZ posvetiti več pozornosti:

- uvajanje mladoporočencev v življenje krščanske družine in versko življenje,
- vzgoja otrok v krščanskem duhu in pomen rednega bogoslužja za družino,
- kontracepcija, neplodnost, splav in izvenzakonska spolnost,
- ovdovelost,
- pomen obljube zvestobe.

Priprava na zakon ni izolirana dejavnost znotraj cerkvenega občestva, ampak naj bo vpeta v neposredno pastoralno življenje in dogajanje. Med PNZ naj se udeležence povabi k nadaljevanju verskega poglobljanja s pomočjo katehez za mlajše poročene pare, katehez za zakonce in zakonske skupine ali družine, šole za zakon ipd. Prav tako naj izvajalci PNZ mladoporočence takoj po poroki vključijo v dejavno župnijsko življenje.

II) Splošna navodila in priporočila izvajalcem neposredne PNZ

- 1) Za PNZ je odgovoren krajevni ordinarij.
- 2) Pred začetkom vsakokratne PNZ naj voditelj preveri, ali so vsi udeleženci katoličani, oziroma pripravi ustrezen kratek uvod v krščanstvo.
- 3) Voditelj PNZ naj udeležence povabi k skupnim dogodkom cerkvenega življenja, ki so namenjeni mladim družinam ali parom. Če želijo prejemati obvestila, naj v skladu z uredbo o varstvu podatkov (GDPR) zbere njihove kontakte.
- 4) Osrednji nosilec cerkvene PNZ je duhovnik, ki ne sme manjkati pri nobeni skupini. Pri delu mu lahko pomagajo izkušeni laiki, specialisti za posamezna področja (npr. zdravnik ali medicinska sestra, katehist, teolog, psiholog ipd.) ter drugi izkušeni zakonski pari.
- 5) Zakramentalnost svetega zakona ni poseben ali ločen vsebinski sklop, ampak naj prežema vse vsebinske sklope.
- 6) Podajanje vseh vsebin PNZ – tudi psiholoških, medicinskih, vzgojnih – naj ima značilnost kerigme in kateheze, ki vodi v občestvo z Jezusom Kristusom po Svetem Duhu v občestvu Cerkve. Ali drugače: mladi naj se v pripravi na življenje v zakonu in družini srečajo z Jezusom Kristusom v situacijah, ki jih opisujejo psihologija, medicina, pedagogika itd. Če so vsi vsebinski sklopi prežeti s tem evangeljskim pogledom, udeleženci začutijo potrebo po iskanju in nadaljevanju.
- 7) Duhovni vidik v zakonu naj ne bo predstavljen kot »dodatek«, ampak kot ključ razumevanja vseh ostalih vsebin.
- 8) Pri pripravah naj se izvajalci izognejo »golemu moralizmu« brez povezave z evangeljskim oznanilom.
- 9) Izvajalci PNZ naj dodatno izpostavijo pomen in vlogo posameznikove vesti.
- 10) Priprava naj bo usmerjena k bolj osebnemu (ne množičnemu) pristopu v kakovostnih manjših skupinah. Izvajalci naj poskrbijo za primerno ozračje. Naj ne gre le za predavanje. Pomembni sta interakcija in gradnja odnosov, skupnosti.
- 11) Ovrednotiti zveze, v katerih eden od zaročencev ni bil deležen krščanske vzgoje. Predstaviti, da ne gre samo za versko prepričanje, saj so bistvene vsebine naše vere položene globoko v našo naravo, v danost bivanja, življenja. Zakon med vernim in nevernim odpira konkretna vprašanja: bomo šli vsi v nedeljo k maši ali ne; bomo kot družina skupaj molili ali ne; bomo otroke krstili ali ne. Če gre za mešani krščanski zakon, je pomembno vprašanje, kje jih bomo krstili. Verska vzgoja mora biti poenotena. Že zakonca težko živita mešani zakon, zato to še toliko bolj vpliva na otroke.

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

- 12) Program naj omogoča dovolj časa za pogovor in konkretne vaje za delo v paru. Priprava je priložnost, da se v pogovoru dotakneta tem, o katerih se sicer ne pogovarjata.⁷
- 13) Med PNZ seznaniti pare s sredstvi in darovi, ki jih Cerkev nudi vernikom tudi v težkih trenutkih skupnega življenja in po katerih par v preizkušnji najde pot do cerkvenega občestva, da v preizkušnji ne ostane sam.
- 14) S pripravo na zakrament zakona se začne pot spremljanja, ki se z obredom zakramenta zakona ne konča, ampak se nadaljuje. Pot spremljanja je nujna. Zato naj se na PNZ pare povabi na spremljanje zakoncev po poroki (omogočati vedno več načrtovanega in sistematičnega pristopa), predvsem k vključitvi v zakonske skupine. Na PNZ naj izvajalci predstavijo številne možnosti znotraj Cerkve, ki jih imajo zakonci za svojo duhovno in družinsko rast. Domači župnik naj mladoporočenca prijazno povabi k župnijskemu življenju: sodelovanje v župnijskih skupinah, ŽPS, kateheze za odrasle, zakonske ali molitvene skupine, ključarji, pevski zbori itd. Omogoči naj primerne prostore za izvajanje ponudb za zakonce – to niso nujno cerkveni prostori, temveč kraji, ki zakonce pritegnejo.
- 15) Ovrednotiti daljše programe (kot je npr. srečevanje parov v skupinah šole za zakon), ki PNZ razumejo kot proces rasti za pripravo na življenje v dvoje in ne samo kot pripravo na obhajanje obreda poroke. Priporočijo naj se tiste oblike, ki paru omogočajo, da gre skozi proces rasti, in trajajo dalj časa. Dobrodošlo je, da se po vsakem sklopu paru omogoči dovolj časa za temeljito soočenje z vsebino (npr. en teden). Voditelji naj paru v tem primeru podajo navodila, kaj naj v tem času naredijo (nekaj možnosti): katerih vprašanj naj se dotakneta v pogovorih; molitev v določen namen; prebrati določeno besedilo in se o njem pogovoriti idr.
- 16) Obveščanje: omogoči naj se še preglednejši dostop do informacij o različnih krajih in oblikah priprave po vseh škofijah. Župnijske spletne strani naj imajo povezavo do škofijske, kjer so na enem mestu pregledno zbrane vse potrebne informacije o pripravi na zakon: kraji, datumi, voditelji, vsebinski poudarki. Organizatorji in nosilci PNZ naj se za komunikacijo, deljenje vsebin in informiranje mladih parov poslužujejo družabnih omrežij.
- 17) Kaže se potreba po medsebojnem povezovanju in izmenjavi znanja zdravnikov in drugih sodelavcev.
- 18) Pomembno vlogo v programu PNZ imajo tudi pričevanja preizkušenih parov, ki kot verodostojni pričevalci spregovorijo o uspehih in izzivih zakonskega življenja. To so npr. zakonci z izkušnjo krize, neplodni pari, pari z bolnimi otroki, ločeni ali ovdoveli. Referenčna točka za nabor pričevalcev je Urad za družino pri SŠK.
- 19) Za posamezne vsebinske sklope naj se izbere strokovnjaka, ki je na določenem področju kompetenten in vsebino ustrezno predstavi v luči krščanskega nauka. Izvajalci naj imajo

⁷ Na to izrecno opozori tudi dokument *Amoris laetitia* (207). Hkrati je pomembno, da se med seboj slišijo različni pari, tudi samo moški in samo ženske, da vidijo, kako razmišljajo drugi (medsebojna obogatitev) in da v stiskah niso sami (»deljena žalost je polovična žalost«).

SLOVENSKA ŠKOFOVSKA KONFERENCA

vedno pred očmi pričevalsko držo, podkrepljeno s strokovnostjo. Vsebinski sklop »Sklenitev zakona« naj prevzeme duhovnik in sam spregovori o tem vidiku zakramenta.

- 20) Izvajalci, nosilci in sodelavci v PNZ naj bodo zaradi družbenih okoliščin ustrezno poučeni o vsebini krščanskega nauka, morale in cerkvenega učiteljstva. Redno naj se udeležujejo izobraževalnih srečanj o razvoju cerkvenega nauka na področju zakonske teologije. Zaradi družbenih okoliščin in številnih izzivov morajo biti vsi nosilci PNZ dobro pripravljene na posredovanje ključnih vsebin krščanskega nauka, morale in cerkvenega učiteljstva. Škofije, župnije in društva naj skrbijo za strokovnost sodelavcev in kakovostno pripravljene programe. Pri tem si lahko pomagajo s predavanji in seminarji na Teološki fakulteti, seminarji doma ali v tujini ter posebnimi izobraževalnimi programi in vsebinami, ki jih ponujajo katoliški spletni portali.
- 21) Ob sklepu vsakokratne PNZ naj izvajalci opravijo ustrezno evalvacijo, s katero preverijo, ali so udeleženci prejeli pričakovane vsebine, kako in koliko so razumeli obravnavano snov ter kako bodo konkretno živeli krščanski zakon. Ob sklepu PNZ mora biti udeležencem jasno, katere milosti prejmejo s svetim zakonom, katere so dolžnosti zakoncev, kaj Cerkev pričakuje od krščanskega para in kaj lahko od Cerkve prejme.

Škofje so besedilo *Smernic za bližnjo in neposredno pripravo na zakrament svetega zakona* potrdili na 117. redni seji Slovenske škofovske konference, ki je potekala 9. marca 2020 v Murski Soboti (prim. SŠ 2020/05, 96).

Msgr. Stanislav Zore
Predsednik SŠK